

"Ništa ne može biti časno ako mu nedostaje pravde."

Marko Tuliје Ciceron

УВОД

Позиционирање институције попут Специјалног тужилаштва Републике Српске у комплексно уређеној државној заједници попут Босне и Херцеговине, било би непотпуно без увода о историјату и реформи правосудног система Босне и Херцеговине. То је први дио дипломског рада који се једним дијелом бави и периодом прије реформе, а потом и корацима ка успостављању Високог судског и тужилачког савјета Босне и Херцеговине. Иначе, Савјет је институција формирана да руководи надлежностима у области правосуђа, односно када су те надлежности са ентитета пренијете на државу.

С обзиром на то, да је тема овог дипломског рада Специјално тужилаштво које својим надлежностима готово комплетно упућује на борбу против организованог и најтежих облика привредног криминала, други дио дипломског рада фокусирали смо на институционални оквир за борбу против организованог криминала у Босни и Херцеговини. Ту су истакнуте најзначајније институције и њихове надлежности, почев од државног нивоа, укључујући ентитетски ниво и на концу кантонални.

Трећи дио дипломског рада посвећен је у цијелости Специјалном тужилаштву Републике Српске. Обухваћени су Закон о сузбијању организованог и најтежих облика привредног криминала којим је и основано Специјално тужилаштво, потом, надлежности Специјалног тужилаштва, организациона структура, те поступак преузимања предмета. Дефинисана су питања која најчешће интересују јавност када је рад тужилаштва у питању. И, на концу, дати су најзанимљивији дијелови случајева које је водило и води ово Специјално тужилаштво пред Посебним одјељењем Окружног суда у Бањалуци. Врло су занимљиве чињенице, истакнуте у појединим случајевима, из којих у ствари и проистичу питања о ефикасности Специјалног тужилаштва. То се нарочито односи на случајеве у којима су били оптужени и највиши представници извршне власти, директори великих јавних предузећа, а у којима Специјално тужилаштво није успјело да докаже постојање кривичног дјела. Такви случајеви су,

могло би се рећи, нанијели озбиљну штету кредибилитету самог тужилаштва, јер су били праћени огромним интересом јавности и медија, а нису резултирали ни казном – "пали" су на суду. Тешко се у таквим ситуацијама отети горком утиску иако врло обазриво треба приступати таквим оцјенама.

Новац, буџет, финансирање – неизоставни је дио приче о ефикасној борби против организованог криминала. Поједностављено, онај ко даје новац одређује или у великој мјери може да одреди поступање онога који новац прима или чека. Начело правосудне независности вјероватно се најбоље разобличује управо на питањима финансирања. Зато је финансирање правосудних институција, а које је такође врло неуједначено и комплексно у Босни и Херцеговини, тема четвртог и завршног дијела овог дипломског рада.